

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyedévre	3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Pártszervezkedés.

A hirt, hogy Ugron Gábor a politikai v. zérsegről, sőt a további politikai működéséről is lemondott, megcazólták, de nem cázólták meg azt a hirt, hogy pártja, a negyvennyolcas függetlenségi pártnak az a szárnya, melynek az ő szelleme adott vezetve röplő erőt, eddigi lényegének átalakításával foglalkozik. Átalakításával oly értelemben, hogy a párt, mely az 1848-as szabadelvű tradíciók utjából kitért, az egyházpolitikai vita alkalomával ingerültséget és túlzékonyságot keltett a felekezeti közt s ezzel uttoróje és szállásainálja lett a néppártnak, mostanától fogva hozzájárulna a felekezeti ellentétek lecsendesítéséhez. E párttörődék tagjai ezzel nyílt bünyvallomást tettek, alkalmazkodnak a szent intésekhez, hogy halál előtt meg kell javulni egy napon s a javulás határidejéül a jövő választásokat tűzték ki maguknak, hogy akkor, ha bírják előtt még kegyelemre találjanak, a választások után ismét feltámadjanak.

Hogy a helyén immár mégis csak megmaradó frakcióvezér mily kevéssé ismerte a nép hangulatát meg a maga legsajátabb ország részében is, Erdélyben, bizonyítja az a kidobáshoz hajszálhnyira hasonlító fogadás, melyet Csikmegyében készítettek a néppárt apostolainak. E párt egyik legkeneteljesebb szónoka e fogadtatást a tisztviselőkre keute s ezért a fenyegetésig elkapott interpellációt intézett a miniszterelnökhöz. Hát valami különösen nagy öröme nem telhetett az interpellálóknak az ámbár csak előleges, de erősen visszautasító ítések-ből álló válaszbán.

Egyáltalán pedig egyik balsorsból a másikba ütközik az ellenzék. Közjogi téren zsákmányért vonul ki, hogy a választási campagne-ra el legyen látva anyaggal, s mindent a rossz végén fog meg. Néhányan a seregből az állami biztosság toronyóreinek öltöztek föl s egyszerre három hatalmas tüzet is jeleztek, melyek hamuvá égetik alkotmányunk épületét. Az egyik a királyi döntés a kvótakerésben; a második a honvédség kirendelése a galicziai hadgyakorlatokra; a harmadik: a trónörökös nyilatkozata. Hazafias készséggel mindjárt bugyborékol-

tatták is az urak ekesszólásuk vizét, amde ezzel csak lábuk alatt áztatták föl a talajt. Hej mert nincs más oltani való, mint a saját füstölő agyvelejük! Az első — mondjuk: „képzelt“ és nem „áltatásra“ kieszt — veszedelemre vonatkozólag már régesrégten rájuk bizonyították a hamis törvénymagyarázatot, a másodikra vonatkozólag ugyanaz történt a képviselőház csütörtöki ülésében, és a harmadik veszedelemre vonatkozólag ezenkívül még terjedelmes tanulsággal ekeskedő törvény-tudásuk bizonyítékául is szolgálhatnak nekik. Ha az ellenzék hivatása már minden parlamentben magasztos, mennyivel inkább az nálunk s lesz az új választásokkal még fokozottabb mértékben az, midőn messzeható reformok és a legkomolyabb fontossággal bíró közjogi ügyek jutnak folyamatba. Teljesítse ellenzékünk az ő magasztos hivatását, akkor aztán a küzdelemnek mindenkor szigorúan megtartott legmértősebb módja mellett derekabb és termékenyebb munkát kell szolgáltatnia, mint aminők utolsó munkái voltak.

A sárospataki ifjuság és a Bethlen-szobor.

Jelesztük volt annak idején, hogy a sárospataki főtanoda ifjusága december hó 8-án a Bethlen Gábor szobor-alap javára fényes ünnepélyt rendez és ezen főtanodánk tanárai közül is többen részt vesznek.

A sárospataki főtanoda lelkes ifjusága ez ünnepély díszének emelésére az ünnepély védnökeül br. Vay Béla v. b. t. t., a főrendiháznak épp a közelmúltban nyugodalomba vonult érdemes elnökét kérte fel. A nemes báró a védnökséget elfogadta és a rendező bizottsághoz a következő, nagyon is megszívlelendő, fennkölt hazafias gondolkodású szép levelet intézte:

Igen tisztelt Senior s gyűlési Elnök ur!

Mindig nagyon örültem, ha láttam vagy hallottam, hogy az ifjuság lelkesedik a magyarságról, vallás-szabadságról s hazánk e tekintetben történelmi multjáért s egyes nagy férfai iránt; igen is, különösen az utóbbi időben, midőn sokszor ellenkező tapasztalatok szomorították az embert. Mondhatom, hogy a

sárospataki ifjuságnál ily szomorú jelenséget még sohasem tapasztaltam és most is örülök azon, hogy a nagyenyedi Bethlen-szobor-bizottság titkáruknak felhívását oly hevel karolták fel. Szivesen fogadom azért is felszólításukat, hogy f. év decz. 8-án tartandó ünnepélyük egyik védnöke legyek.

Hogy anyagi tekintetben is sikerült legyen ünnepélyük, mai postával, Csomár Béla jegyzőjükhöz, 100 frt = 200 koronát küldtem Sárospatakra a Bethlen-szobor-alap javára

Fogadják ugy ön, mint az egész sárospataki ifjusági egyesület tiszteletem kifejezését.

Alsó-Zsoltza, 1900. október 30-án.

Br. Vay Béla.

Bármily anyagi eredményü is legyen e szépnek ígérkező ünnepély, a fényes erkölcsi siker már is meg van, mert amig országunk nagy férfai ilyen szép módon nyilvánítják érdeklődésüket hazafias tervünk iránt, addig nyugodtak lehetünk, hogy az eszme valósulni és a magyar hazafias érzete polgártársaink szívében élni és erősödni fog.

Vidék.

Mózes Mihály urtól a következő levelet vettük: A „Közérdek“ 84-ik számában „Egy polgár“ aláírással Abrudbányáról egy level jelent meg. Miután az unitárius papra is hivatkozás történt, kötelességszerű dolognak tartom addig is, míg talán „Havasi“ ur is felelne a levélben foglaltakra, megjegyzéseimet megtenni illetve az „Egy polgár“-nak s kapcsolatosan a helyben többen tudakozódóknak egy-ol-másról az igazságot elmondani.

Azt tudom, hogy a polgárok mindenike aláirt egy kötelező ívet, mely szerint az ott említett tanácsosra szavaz. S ezuttal már nem is szükséges, hogy a főkapitányra adják szavazatukat, s így én is minden kapacitálás mellőzésével mondhatom ki az igazat.

A jelen viszonyok és körülmények között az abrudbányai polgármesteri állás kitarító munkaerőt, szorgal-

TÁRCZA.

Torday Grail Erzsi.

Tíz-soros jelentésekben emlékezik meg róla a legtöbb lap. Akkor is előbb mondják el, hogy Petőfi-estéjén kik voltak ott, róla pedig annyit jegyeznek meg, hogy „jeles recitator, interpretator“, akiben azonban „van némi szinpadiaság is“.

Mert ilyen a nagyvárosi ember általában. Lót-fut örökké, szalad a dolga után. Kergeti a boldogságot, melyet épp így soha el nem érhet. Ha szép virág mellett viszi el útja, nem tud annál sem egy perczre megállni; futó pillantást vet legfőljebb reá; nevének nevezi, ha tudja; aztán szalad tovább — dolgok után, melyek őt jobban érdeklik.

„Recitator“; maga ez a nevezet is csunya erre az igazi művésznőre alkalmazva. Csunya, mert méltatlan megkisebbités rejlik benne. Mert művésze idegen a mi mai divatjaink között, mert ennelfogva nem részese! megérdemelt elismerésben, ráadásul még meg is kisebbítjük őt sajnálatos közönyösségünkben.

Akinek szívéből még nem halt ki egészen az érzék a költészet, a Petőfi költészete iránt, aki valaha, míg boldog ifjan iskolában járt, megtanulta legalább félig érteni Petőfit: menjen el, hallgassa meg ezt a művésznőt s tanúságot fog tenni mellette.

Nem mond ő új dolgokat — szól előre bocsátva szerényen — Petőfiről. Sőt mind ismeretes, amit tőle hallunk. Azt hiszi, mindennemű érzénel fényesebb, maradandóbb emléket állított Petőfi maga-magának — műveiben. Azért is ő ezekből állítja össze a fényes mozaikképet, melyben aztán bámulva, lelkesedve és mély-séges gyönyörrel látjuk, mint elevenedik meg előttünk a Petőfi tündöklő alakja. Lovagol, mint gyermek, fűzfa-

sipot fujva. Vándorol, mint ifju, hideg, esős szelben, meztláb, de kérésrű jökedvvel. Majd ujjong a napsugaras, fényes alföldi puszták szabad levegőjében. Azután ott ül asztala mellett városi szegényes szobájában, nagy lelkével az egész emberiséget akarva átölelni. Majd édesanyján csüng, majd indulatosan korbácsolja szabadságdalaival rabságban szunnyadó nemzetét. Meleg családi fészében pihen ölében kis feleségével s megint a csaták tűzébe rohan.

Petőfi egész élete folyik le előttünk olyan drámai jelenetekben, hogy míg előrenyujtott nyakkal feszülten figyelünk oda, lelkünk a változó indulatok egész skáláján ringatózik. S végül elámulva kérdezzük: hogy is volt ez lehetséges?

A művésznő cselekedte ezt velünk. Nem furfangos masinériával, amivel ma mutogatnak gyarló mozgóképet, hanem istenadta művészetével. A mesebeli varázs-sipkát nyomta fejünkbe, így szólván: hip, hop, a hol akarom, ott legyetek. Így kísérik Petőfit élete rögös utjain, meglesve magános, legtitkosabb perzeit is.

S milyen egyszerű eszközökkel dolgozik! Ő, a tanult színésznő, eldobja a szinpadi kellékeket. Barátságos, otthonias szalonban ül le bizalmasan kis asztalka mellé. Aztán föl se áll, csak szép fejével, szemé és arca játkával s főleg nem is erős, de engedelmes hangja változásával kíséri, színezi, festi, amiket szaval.

Első megjelenése nem is éppen sokat ígérő. Szép alak, de van rajta valami, talán az a konvencionális estélyi ruha, mely az ő költőjéhez nem illik, — talán egyéb, ami a németek közt ragadhatott reá. Mert ott élt évekig, ott fejlődött ki művésze is.

De aztán kellemes elfogódással kezd beszélni. Jóleső szerény modorban tesz néhány bevezető megjegyzést, melyekkel már lekötöi figyelmünket. Így szavalja az első

költeményt: „Szülőföldemen.“ Szivesen hallgatjuk. Majd, mint a mehecske, virágról-virágra szállva édes mézet gyűjt mindegyikből, úgy halad egy-egy rövid megjegyzéssel egyik költeményről a másikra.

Már a válogatásával meglep. Folyton Petőfi beszél, de úgy, ahogy a művésznő szólaltatja meg. Ő maga szerényen a háttérben marad.

Belemelegszik, hangja erősebb, gesztusa, színezése élénkebb. Egy-egy átlátszó tiszta, művészi kis kép lesz mindegyik költemény.

Ott látjuk Petőfit „Egy estém otthon“ című költeményében, amint atyjával borozgat s a jó fiu türelmével hallgatja az öreg zsörtölődéseit; az öreg elámosodik s ledől; ő meg irni készül; de ekkor jön édesanyja száz kérdéssel, mely neki mind olyan jól esik, hogy letéve tollát, csak felel s végül megindultan kiált fel:

... a földön nekem van
Legszeretőbb anyám.

A hallgatóság könyekig meg van hatva s kitör az első tapsvihar, mely azután megújul minden darab után.

Egyik kiválóan sikerült kép „A kisbéres.“ Ez csak eléggé prózai alak! Ismerem a valóságban; olvastam Petőfi költeményeiben s megvallom, nem illetődtem meg rajta fölöttébb. Grail Erzsitől kell hallani! Mily gyönyörű zsánerkép, valóságos romantikus kis hős lesz belőle, mikor a babájától kapott virágot kalapja mellé tűzi, még kevélyebben hajt tovább és

Mit fejében gondolt s érezt szívében,
Mit nem mondhatta ott hirdetésben:
Azt utjában olyan szépen elfűtyölte,
Hogy a pasirták is tanulhattak tőle.

Ahogy ő ezt a strófát egy-egy hanglejtéssel, egy-egy finom fej- és testmozdulattal színezi tudta: megleve-nítő volt.

mas és minden vonalon igazságos egyént kíván, — mert ettől függ a város létkérdése, a bonyolult viszonyok kisimítása, a társadalmi élet egységes mederbe való terelése s főleg a vagyoni helyzet rendezése.

Természetesen, ki erős kezekkel ily irányban, még ha széles körületekintéssel és tapintattal fog is a rendezés nagy munkájához, szídják bizony azt a mi polgáraink, de csak addig, míg a rend beáll, smig a jog és igazság áldásos eredménye bekövetkezik.

Hogy eddig polgáraink szídták azt, akit mások szídtak, az nem újság, s én hiszem, hogy így lesz ez még sok ideig, vagyis mindaddig, míg polgáraink némi önállóságra vergődnek.

Hogy megszavazták mindent, ehhez a beismeréshez nem kell kommentár; ezt igazolja az, hogy összes értékpapírjaink alig voltak elégségesek az adósság fizetésére s most nagyobb pótdó nélkül a legszükségesebbeket sem lehet fedezni. Különböző utána néztem annak is, hogyan állunk a pótdóval. A jelen évi költségvetés összeállításakor számvevőnk a fedezetlen összegre 38%-ot hozott javaslatba; a képviselőtestület, megszorítva a kiadásokat, 15%-ra szállította, de a vármegye főszámvevője ezt helyesen, nem látta elégségesnek: 22 $\frac{1}{2}$ %-ra emelte és így más című pótdókkal együtt fizetünk 27%-ot, — de csak azzal a feltétellel, ha 12000 korona államsegélyt kapunk; ez esetben 78% lesz az év végén visszamenőleg kivette. Államsegély még nincs, s így az „Egy polgár“-nak több társával együtt a 78%-ra lehet biztos kilátása.

Helyén tette volna a városi tanács annak idején, ha a képviselőtestületet értesítette volna, hogy nem 15%, hanem a 22% pótdó fizetése lép érvénybe, mert ha egy hivatalos testület határozata a felette álló hatóság által változtatást szenved, azt ki szokták hirdetni. Ezt is különben azért tette, hogy az „Egy polgár“ többi társával vakon vezethessék tovább is.

Hogy 22 $\frac{1}{2}$ % pótdó nem elég, ezt különösen tisztelt „Egy polgár“ ur és szavazó társai láthatják be; hiszen azt mindenki tudja, hogy egy elvben elfogadott kisajátításra, mire érdemleges határozat még nem hozott, már előlegesen, tehát megszavazás nélkül kiutaltatott 1400 korona. Hol erre a fedezet? Ha az „Egy polgár“ ur nem tudná azt, hogy még más, a képviselőtestület által meg nem szavazott kiadások vannak, szolgálhatok felvilágosítással. A múlt évi állami fogyasztási albrélok, a mint tudva van, a város nevére szereztek be italaikat, s a városnak is fejenként, hogy a tartozás fedezhető legyen, adóssai maradtak több mint 1600 koronával. A hitelezők csakugyan hatra-vakra perlik a várost. A konzorciumért csak a napokban fizetett ki a város többet 900 koronánál, s ha tekintetbe vesszük, hogy a „Detonítá“ festését is utólagosan fizettük — tehát költségvetés nélkül —, könnyen belátható, hogy a pótdó épen a hebehurgyán elkövetett szavazásokért és a vakon vezetettéért tesz évvégén, ha államsegélyt sem kapunk, 90—100%.

Igazságot kíván az „Egy polgár“!! Nem kívánom,

hogy kövessen, de nem tagadhatom el, hogy a városi tanács az értékpapírok alapitőkéje visszaszerzésére évenként megtakarítandó 1000 koronából nem helyezett el tőkésítés veggett egy fillert sem.

De még a közvetvám bevételét sem fordította a megrendelt célra. Ezt pedig elkölteni csak a képviselőtestület és a felsőbb hatóság beleegyezésével lehetett volna.

Bizony hasznos birkatermesztésből kifolyó meghunyászkodása sem az „egy“, sem az összes polgároknak nem hájt. Tölem szavazzon a polgármester választásánál arra, akire akar, s legyen polgármester bárki, már mindegy. S ha már a nevé is említette, én csak sajnálni tudom jelöltjét, mert a változottnak hitt viszonyok között őt is csak úgy vezeték, mint ahogy vezeték az „egy“ és a többi polgárt is.

Hogy agimnáziumot nyerünk, az remelhető, legalább olyanok a biztatók. S ez jó is lesz, mert talán a jövő nemzedek, mint polgárság is, több erélyt fog kifejteni jogainak gyakorolhatóságánál s érdekeinek megvédésénél, s így majd nem lesz szükség, hogy a havasban „Havasik“ támadjanak, hanem egy havas lesz minden polgár.

Ami feljajdulásra, hogy miként garázdálkodnak a mészárosok, bizom a feleletet „Havasira“, maradjon neki is valami.

Kaszinóról csak egyről írhatok, mert csak annak vagyok a tagja. Ott tudtom szerint városi politikát nem üznek. Oda pártérdeket bevitni nem szabad.

Egyben kérem a t. „Egy polgár“ urat, leveleiben említse meg ezentúl név szerint azokat az urakat, akik vezeték. A munkaszünet betartásáért pedig ne zúgolódjék, hiszen jó megszentelni a hetedik napot s a rendért felesleges kalakába szidni a rendőrkapitányt.

Mózes Mihály, unitárius lelkész.

A Bethlen Gábor szobor és a Magyar Szó.

A Budapesten megjelenő „Magyar Szó“ október hó 30-iki számában „Két szobor“ címen a Nagy-Enyeden felállítandó Bethlen-szoborról szól összehasonlítást tesz a Vörösmarty- és Bethlen-szoborra folyó adományozásokról és arra a következtetésre jut, hogy a Bethlen-szoborra az adakozások gyérebben és csekélyebb mérvben folynak be, mint a Vörösmarty-szoborra. Ennek kuforrását pedig nevezett lap oly körülményekben látja, melyek fennállásáról szó sem lehet.

Mi ez alkalommal a cikknek csakis azon részére ohajtnunk reflektálni és állításait megdönteni, amely azt vitatja, hogy az adakozás a Bethlen-szoborra szegényesen folyik. Ez egyszerűen nem áll; a Bethlen-szoborra a gyűjtések e nyár folyamán indultak meg és már is — a mai napig — több folyt — több 6000 korona készpénzzel, a nagyobb adományokkal pedig, melyek egyes intézetek és egyesületek részéről adományoztattak és részletekben lesznek az alapba befizetve, a gyűjtés eredménye ma 10—15 ezer korona, tehát igen szép összeg, és ha végül tekintetbe vesszük még, hogy a gyűjtő-ívek bekül-

désének határideje a f. év végén, vagy is deczember hó 31-én jár le, úgy bátran állíthatjuk, hogy épp ellenkezőleg a „Magyar Szó“ állításával, a gyűjtés a Bethlen-szoborra kielégítő eredményű és hazánk hazafias, áldozatkész polgársága, tehetségéhez meriten, pártolja e hazafias eszmét és ohajtja a szép terv megvalósítását.

Vegyes hírek.

— Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürögösen beküldeni sziveskedjenek.

— **Tordai Grail Erzsiről**, a mint nevezni szoktuk, a „mi“ művésznőnkéről, közöl érdekes tárczát a „Magyar Nemzet“ egyik utóbbi száma. E tárczát adjuk mai számunk tárcza rovatában és ez uton is felhívjuk arra olvasó közönségünk figyelmét, mert minket is, kik a tavasszal gyönyörködtünk Grail Erzsiről művészetében, érdekel tudni, miként vélekedik a fővárosi sajtó, és főleg egyik előkelő kritikuskunk, az ő előadói művészetéről.

— **Érdemkereszt.** A király Kumlik Emil miniszteri segédtitkár és sajtótudósítónak, lapunk előkelő munkatársának, buzgó szolgálataiért a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Gratulálunk.

— **Előléptetések.** A hivatalos lap folytatódólagosan közli a novemberi katonatiszti előléptetéseket és legutóbbi számában még két, minket is érdeklő előléptetést ad hírül. Huszár Lajos és Arányi Dezső tiszthelyettesek, mindketten a helyben állomásozó honvéd zászlóalj tisztí karának fiatal, törekvő tagjai, honvéd hadnagyokká léptették elő. Gratulálunk!

— **Rövid hírek kollégiumunkból.** Az internátus folyosóinak téglapadozatát aszfalttal cserelték ki, mi által az iskolának ez az épülete ugy izlés, mint czélszerűség tekintetében sokat nyert. — Kuncz Elek, kolozsvári kerületi főigazgató, okt. hó 26-án és 27-én meglátogatta miniszteri megbízott minőségben kollégiumunk főgimnáziumát, s látogatása végén tett előterjesztésében a czéltudatos és eredményes oktatást, a tanárok buzgóságát, a tanulók szorgalmát s megnyugtató magukviselést kiemelve, főgimnáziumukat a legelső közé sorozta. — A reformáció emlékkünnepét kegyeletes isteni tisztelettel tartották meg a kollégiumban okt. 31-én. A képezdei zene- és énekkar kezdte az ünnepélyt a „Dicséretnek téged isten“ cz. egyházi ének együttes előadásával. Utána Vincze Dániel tanár imát mondott, utána az iskolai vegyes dalkar énekelte művészzel a „Gályarabok énekét“. Fehér Pál segédlelkész kerekded, szép beszéddel lelkesen rajzolta meg küzdelmes történetét a ref. egyháznak, mely isten csodája, hogy annyi erőszak mellett ma is fennáll, mint a lelki szabadság legerősebb védő-

„A felhők“, „Szeptember végén“, „Minek nevezzelek“ jól ismert költemények olvasva is szépek, töle hallva még sokkalta szebbek, mert mindegyiket olyan sorba veszi és egy megjegyzéssel úgy vezet be, hogy mindjárt azt is értjük, miért írta a költő.

De ott van „Sötét a bányá“ (Világosság) című. A kötetben lapozva, bizonyára más is járt úgy vele, mint én, hogy átfutott rajta a többi között, mert az első sorok után nem talált, nem várt benne nagy gondolatot. Grail Erzsiről méltán nevezik Shakespearinek ezt a költeményt, melyben épp oly tökéletes a lelki világ rajza, mint a természeti képekben a külső viláé. Hallgassuk csak töle, ismét jobban csodáljuk Petőfit. Menyynyivel jobban értjük meg, ha töle halljuk!

Legkiválóbb azonban a Csata dal. Ki ne ismerné!

„Trombita harsog, dob pereg,
Kész a csatára a sereg.
Előre!
Süvit a golyó, eseng a kard,
Ez lelkesíti a magyart.
Előre!“

Még nótára is szedték, valami lengyel ritmusu melodiára torzítva el a valódi szöveget. Mindhiába. Olvassa el bárki. Azt fogja érezni, hogy hiányzanak azok az idők, mikor puszkapországu a levegő, tüzesek, gyulékonyak a kedélyek, akkor talán jobban megértik, vagy inkább megérik az emberek, mi van ebben a kis versben. Ót strófa az egész. Szavalni egyenesen nehéz a rövid, szakgatott mondatokat és a sűrűn megújuló refrént: előre!

Mit tud ebből teremteni Grail Erzsiről? — az a csodával határos!

Ez már nem is kép, hanem maga a valóság. Nem csatakép, hanem igazgató harci jelenet, melyben részünk

van magunknak is. Felizgatott képzetünkben érezzük a puszkapországu, látjuk a füstöt, halljuk a csatazajt, szakgatott kiabálásokat mindenfelől, hangzik innen is onnan is: előre — előre... Szinte lihegni kezdünk bele:

Hogya el kell veszni, nosza
Mi veszünk el, ne a haza!
Előre!

Nem lehet leírni azt az érzést. Csak néhány percig tart az egész. De miután már egy órán át szuggerálta, előkészítette lelkünket, ha tudná tovább nyújtani és fokozni ezt a lelkiállapotot, talán harezba is tudna beiktatni vezetni ez a művésznő.

De vége, mint az elrobbant tüzgolyónak. Elemi erővel tör ki a taps ismét jobban bálunk Petőfit, hogy ennyire meg tud rázni ma is bennünket. Azután, ha otthon újra olvassuk e kis verset, látjuk, hogy a hatásban szinte ezuttal egyenlő része van a költőnek és az előadó művésznőnek. (E költemény elszavalásával aratta egyébként annak legszebb sikerét Lewinsky is a Vigadóban.)

Hogy így tudja Petőfit megértetni, ebben áll a Torday Grail Erzsiről nagy művésze és művészetének nagy jelentősége.

Mint mondják, Erdélyben, Tordán született. Korán árvaságra jutva, egy bácsija vagy nénije jóvoltából részesült gondos nevelésben. Polgári iskolai tanítónő lett s tanított is egy-két évig Nagyváradon. Majd Pestre jött, hogy színésznővé képezze magát. A Nemzeti Színházba azonban, hová ambíciója vonzotta, be nem juthatott. Ekkor ment ki Németországba, hol a német nyelvet annyira elsajátította, hogy Petőfi fordítására vállalkozhatott. Ugy látszik, kezdettől fogva nem is a színművészet, hanem a költészet volt

természetadta ösztöneinek, ambíciójának igazi cselja. Így aratott, jó részben saját fordításával, mint Petőfi-recitátor, Németországban babérokat. Misszióját választotta, hogy a magyar költőket s főleg Petőfit a németekkel megismertesse. Ekkor tűnt fel itthon s akadtak, akik felhívták reá Wlassics miniszter figyelmét, annyi eredményel, hogy állást juttattak neki az Erzsébet-nőiskolában, melynek egyszer maga is növendéke volt. Ám e mellett felig-meddig azóta is ismeretlen maradt. Most kezdjük fölfedezni. A németek ma is jobban megbecsülik. Ezért megy most is Berlinbe, hová állandó szerződés köti évenként hatheti cziklusrá.

Ezekből látni, amiről eddig nem szóltam, hogy Torday Grail Erzsiről nemcsak szavaló művész, hanem kiváló esztétikus is a költészet terén. Annak tartom, még ha nem írt is vastkos köteteket, ha nem tart is előadásokat, mint a tudós férfinőprofesszorok. Talán senki olyan mélyen még nem hatolt a Petőfi költészetének szépségeibe, ezek buvárlatába, mint Grail Erzsiről. Hallgassuk csak meg Petőfi-estéjét. Mily finom érzékről, mily találó iteletről tanuskodnak azok a gyér megjegyzések a költemények között, melyekkel maga szerényen háttérben marad, de Petőfi jellemét, nagy lelkét, egész alakját egyre élesebb körvonalakban domborítja ki. Adja ugy, ahogy hallottuk, csak némi bővítéssel, az egészet sajtó alá, mint Petőfi-antológiát: derék könyv lesz belőle, melyből a tanuló ifju is sokat tanulhat, a felnőtt olvasó is sok gyönyört merithet.

—r.—

bástyája, hazánk palladiuma. A gyülekezet, mely az ifjúságból, tanáraiból s néhány hitéhez ragaszkodó reformátusból állott, énekközben oszlott szét. Ez a nap az iskolában szünet volt. — Az erdélyi ref. Egyházkerület idei rendes közgyűlése, mely f. hó 3-án — tegnap — kezdődött, kollégiumunk rendes tanárai gondnokaikkal Kolozsvárra utaztak. Ez a gyűlés iskolánkat annál inkább érdekli, mert most tölti be a rendszerezett vallásügyi állást állandó, rendes tanerővel, kibent hihetőleg egy a ref. egyház, mint a társadalom, tekintve a szép eredményű pályázatot, jó erőt nyerend. —

— **Halottak napján** városunk polgársága a szokott kegyelettel adózott az elhunytak emlékének. A temetők sírjai virágokkal, koszorúkkal voltak szépen feldíszítve, estve kivilágítva és a nagyszámú kegyeletes közönség a késő esti órákig időzött az egyes temetőben, az év e napját az elhunytak emlékének szentelve. Manegesi és Fanta sírjainál, az önkéntes tüzoltó egyesület volt partfogóinál, és Zaid sírjánál, a tüzoltó zenekar néhai karmestere sírjánál, a tüzoltó-zenekar gyászadalokat játszott.

— **Lukács Béla.** A képviselőház pénzügyi bizottságának egyik ülésében többen kérdést tettek a párisi magyar kiállítás dolgaiban. Berzeviczy Albert, Neményi Ambrus, gróf Andrássy Sándor és gróf Teleky Sándor szónokok ezt az ügyet, kiemelve azt a fényes politikai sikert, melyet Magyarország Lukács Béla kormánybiztosnak tapintatos és szerencsés tevékenysége folytán Párisban aratott. — Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a felvetett kérdésekre válaszolva, kiemelte, hogy Lukács Béla tevékenysége nemcsak politikai, hanem nevezetesen gazdasági sikert is biztosított az országnak. Százazatokra ment havonként az az összeg, melyet magyar kiállítási tárgyakat vásároltak és a kormány feladatának tekintti, hogy az ily módon megkezdett munkát maga részéről folytassa a kiállítást követő időben is, ugyanazokon a nyomokon haladva, melyeket Lukács Béla Párisban inaurálta. A miniszter egyuttal megragadta az alkalmat, hogy elismerést fejezzék ki azért az „emberi erőt szinte túlhaladó, kitartó és sokoldalú munkáért”, melyet Lukács Béla a magyar kiállítás szervezése, bemutatása és képviselete közben kifejtett. A pénzügyi bizottság egyhangulag csatlakozott ahhoz a lelkes elismeréshez, melyet a miniszter kifejezett. Valóságos ováció volt ez Lukács Bélának, amely neki a legfényesebb elégtételt adta egynekemely olyan apró, értelmetlenségéből eredő támadásért, melyben újabb része volt. Tény az, hogy Magyarország, mint Apponyi Albert is választói előtt mondott beszámolójában kiemelte, páratlan sikert ért el Párisban és hogy ez a siker legelső sorban Lukács Bélát dicséri, aki tevékenységével az egész nemzet halálát kiérdemelte.

— **Abrudbánya város** hivatalos elnevezése tárgyában Abrudbánya város képviselőtestülete mult hó 28-án tartott rendkívüli képviselőtestületi gyűlést. E közgyűlésről egy abrudbányai polgár a következőket írja nekünk: A képviselőtestület a tanács azon indítványt terjesztette, hogy Abrudbánya az eddigi szokás alapján egyedül Abrudbányának neveztesse el; ez indítvánnyal szemben dr. Pop Lőrincz tisztí ügyész azt indítványozta, hogy a város Abrudbányának, de Abrudnak is neveztesse el, mint amely néven a román nép Abrudbányát nevezni szokta. A két indítványt a polgármester szavazásra bocsátotta és a képviselőtestület az összes szavazatokkal, két szavazat ellen, a tanács javaslatát fogadta el. Feltűnést keltett a képviselőtestület előtt, hogy dr. Pop Lőrincz indítványa mellett, az indítványozón kívül, csak Mózes Mihály unitárius lelkész szavazott. Az abrudbányai polgárnak, ki V. V. név alatt közli velünk e tényt, híret minden megjegyzés nélkül közöljük.

— **A szegények javára.** A napokban a rendőrség egy áruba bocsátott két éves özbakot kobozott el, melynek származási igazolványát a tulajdonosa előmutatni nem tudta. A rendőrség az özöt nyilvános árverésen 18 koronáért eladatta és az értékösszeget a szegényalapba utaltatta be.

— **Asszonyok, leányok,** kiket jövődjük érdekli, hozassak meg Zit.-El-Lohia most megjelent szellemes jósló könyvét. Rendkívül szenzációs! 1 korona beküldése ellenében (bélyegeken is) bérmentve zárt borítékban küldi: Gedeon András könyvkereskedése Miskolcra. Utánvét 40 fillérrel több.

— **Hetedik magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjáték.** Az előtűnk fekvő tervezet szerint az I. osztály huzása már november 15. és 16-án lesz, mely alkalomból figyelmeztetjük olvasóinkat azon körülményre, hogy ezen sorsjáték esélyei csak akkor lesznek teljesen kihasználva, ha a játékot már az I. osztálynál megkezdjük. Több oldalról értesülünk, hogy ezen alkalommal a kereslet ismét igen nagy, ezért ajánlatos, ha mindenki jókor beszerzi sorsjegyét. A sorsjegyek ára

az I. osztályhoz: 1/1 sorsjegy 12 korona, 1/2 sorsjegy 6 korona, 1/4 sorsjegy 3 korona, 1/8 sorsjegy 1 korona 50 fillér. Ha körültekintünk a különböző förlárusítók között, akkor Török A. és Társa bankházát, Budapest, Váci-körút 4/a, mely egyike a legnagyobb detail üzleteknek, ajánlhatjuk, mert ez a cég nagy szerencsével játszik és körülbelül 4 millió korona nyeresémmel fizetett ki vevőinek. Aki Török A. és Tsa budapesti bankházában Váci-körút 4/a sorsjegyet vásárol, a legjobb kezekben van.

— **A Magyar Könyvtár** októberi füzetét, melyeket most küld szét a Wodianer-fele kiadóhivatal, ismét tanúságot tesznek e vállalat vezetőinek kiváló ízléséről s arról a helyes érzekről, melylyel irodalmunk hézagait pótolni igyekeznek. Kitérő ötlet volt pl. olesó kiadásban, új és jó fordításban közzéadásai nemzeti történetünknek egyik legbecesebb forrását, a Bécsi Képes Krónikát, mely a különben is elavult Szabó-fele fordításban ma már alig kapható. Madzar Imre a fiatalabb történetírói nemzedék egyik tehetséges tagja, igazán hasznos dolgot művelt e füzet szerkesztésével. Ugyancsak örömmel üdvözljük Balassa Bálint válogatott verseit, melyeket jó bevezetéssel és jegyzetekkel Erdélyi Pal bocsátott közre, a legjobb Balassa-életrajz költő szerzője. Az új magyar szépirodalmat ezuttal Cyprián (Andor József) képviseli, kinek elbeszélő tehetsége már régen országosra ismert és elismert. „Margitka szökése és egyéb történetek” című füzeté bizonyára sok új barátot fog neki szerezni a „M. K.” olvasóinak ezrei között. A külföldi belletrisztika nagy nevelői közül kettővel találkozunk e rovatban: Patapenkóval, a híres orosz novellistával, akinek „Egy vén diák elbeszéléseiből” cz. kötetét Ambrozovics Dezső fordította le, és Conan Doyle-lal, a legnépszerűbb angol regényíróval, akinek szenzációs Sherlock-Holmes-történeteiből három új utat vezet át Lándor Tivadar. A „M. K.-nak immár 190 számra rugó teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg a kiadóhivatal (Budapest, Andrássy-ut 21.)

— **Két király halála** Amerikai koronázatlan felségekről van szó. Az egyik szakácskirály volt, a másik vasutkirály, akik nemrég haltak meg, ugyanegy napon. Az első Ranhofer Károlynak hívták s Elzászban született. III. Napoleon udvarában képezte ki magát s aztán 1856-ban áthajózott az új világba, ahol valódi amerikai gyorsasággal vette be az amerikai nyenczek szívét és gyomrát. Ő rendezte esztendőkkor elelőtt New-York szággyediek plutokratájának, Morton Petonak híres lakomáját, amelyen minden teríték 1200 koronába került. Örökösei most több millió osztozkodnak. — A másik nagy amerikai kapacitás volt Gollis Hongtingdon, a vasutkirály. Egy szegény connecticuti farmernek volt a fia; fiatal korát tehénpásztorokodással töltötte s most, halálakor, már ötszáz millió korona vagyonra volt. A kaliforniai aranymezőknél kezdődött a szerencséje; azután egy nagyszabású vállalatot alapított a vasuti anyagok előállítására s összeállt még néhány vállalkozóval a Central-Pacific és Southern-Pacific vasutak megépítésére. Nemcsak hogy a főrésztulajdonosa volt a világ leghosszabb vonalai közé tartozó eme két vonalnak, de elére állt még a Pacific gőzhajó-társulatnak is. Ő volt az egyedüli ember Amerikában, aki New-Yorkból a Csendes-oczeán partjaira utazhatott oly vasuton, vagy gőzhajon, mely az ő tulajdona volt, vagy ellenőrzése alatt állott.

— **Khinai hadicsel.** Egy európai utazó, aki a legutóbbi zavarok idejében Tiensinben volt, mulatságos példáját tudja elbeszélni a khinaiak ravaszágának. Junius 27-én egy oroszokból, angolokból és japánokból álló csapat támadást intézett a khinaiaktól megszállott arzenál ellen. Miután az erődöt már hosszabb időn át ostromolták ágyulövésekkel, rohamra került a sor és be is vonultak az arzenálba. Ámde itt nagy meglepetés várt rájuk. A khinaiaknak se híruk, se nyomuk; egy szálig eltűntek. A sikerült csíny magyarázata az, hogy a khinaiak, mikor látták, hogy nem tarthatják az erődöt, rőzsét raktak az ablakokba és meggyújtották azt. A támadó oroszok a tűz pattogását puskaropogásnak vélték és kis időre megálltak az előnyomulásban, amit a khinaiak arra használtak fel, hogy gyorsan és biztosan elvonuljanak.

— **A szocialista vezér kalandja.** A belga államügyészesség már régebben körözött Fabryt, az antwerpeni kikötőmunkások vezérét, akivel most legutóbb bohózatba illő, igaz kaland esett meg. Fabry Hollandiába akart utazni, az ottani elvtársakhoz. Utközben az a vakmerő gondolata támadt, hogy titokban hazatér Belgiumba és meglátogatja a feleségét. Rosendaal hollandi határvárosból szerencsésen át is jutott a belga Lauisebe. Innen postakocsin akart tovább utazni Callooba. Már fellepett a kocsis hátsószékére, mikor legnagyobb ijedelmére két csendőrt vett észre a kocsis belsejében. Vissza nem léphetett, hogy gyanússá ne tegye magát előtűnk. Hirtelen ötlettel tehát úgy tett, mintha lebu-

kott volna a hágesőről. A csendőrök azonban udvariasan segítségére sietnek, beemelik a kocsiba, azonfelül még ki is jelentik a szorongó szocialista-vezérnek, hogy együtt fognak Calloobig utazni, ha utközben tehát valami baja esik, ott lesznek mellette. Fabry mit tehetett egyebet? jó arcot vágott a rossz játékhöz, helyet foglalt az üldöző hatalom két képviselője között, élenken társalgott velük és fogyasztotta a szivarait. Mikor Callooba megérkeztek, a két csendőr még egy kis itallal is meghívta egy kocsimába a kellemes utitársat. Az elválással Fabry udvariasan megköszönte szives figyelmüket, sőt még az örömet is kifejezte, hogy oly kedves emberekkel megismerkedhetett. De érthető okokból fellelegzett, mikor a kedves két embert már jó messzire tudta magától.

— **Megvalósult utopia.** Észak-Amerika Washington államában van egy kis község, ahol eddig szerencsésen valósítottak meg egy utópiát. Másfél száz férfi, asszony és gyermek képez egy községet, amelyben senki sem kap pénzt a kezéhez és seukinek sincs alkalma pénzt kiadni. A lakosok nyáron kilencez, telen nyolcez órát dolgoznak. Tekintet nélkül a munkára a férfi úgy, mint az asszony javára 100 „miniumot”, trnak (minimum a legkisebb rész.) A 12—18 évesek, akik csak két órát dolgoznak, 35 „miniumot” kapnak, a 12 éven aluliak pedig 20 „miniumot” — de csak írásban. A községnek eddig 150 részese van, de további 700 ember kötelezte magát arra, hogy tíz évig havonta egy dollárt fizet, s akkor ők is részesezni fognak az utopia jótéteményeiben. Hogy mennyire életképes a község, azt legjobban az bizonyítja, hogy már most is teljesen modern gépekkel felszerelt gyárat volt képes építeni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 575. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Alsófehér vármegye kisenyedi járásában a járási orvosi állás elhalálózás folytán üresedésbe jöven, ezen **Koncza** község székhelyhez kötött 1200 korona évi fizetés és 300 korona évi utiátalánnyal díjazott **járási orvosi** állásra ezennel pályázatot nyitok, és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy családi állapotukat, minősítésüket és a tisztí orvosi vizsga sikeres letételét igazoló okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **november hó 20-ig** annál is inkább terjeszszék be, mert a később beérkezendő kérvényeket figyelembe nem veendem.

Nagy-Enyeden, 1900. október hó 3-án.

Zeyk Dániel,
főispán.

3243 4 5

Bor. 1—2 éves homoki óbor 22 krtól 32 krig. Ujbor október 20-tól kezdve 16 ftrtól 24 ftrig.
Szőlővessző. Fajtiszta, kitérően beérett 11 jeles csemege- és borfajból. Sínna vessző 2 és fél ftrtól felfelé. 2 éves gyökeres 12 ftrtól felfelé.
Nemes eperfa. 2—3—4—5 éves igen erős csemete 6 láb magasán ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10—50 százalék engedmény.
Birsojtvány. Rendkívüli nagygyümölcsű 7 fajban Vannak rendelőim, kik ezer száma ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növény 2—3—4—5 éves fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az **epernél.**
Spanyol meggy. Pándi vagy Körösi meggy. Gyümölese rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2—3—4—5 éves fák darabja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az **epernél.**
Diófa. Könnyű törű 2—3—4—5 éves fák 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10—50% engedmény.
Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, Kajszi-barna, cseresznye, meggy, szelíd gesztenye, laponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ara 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.
Kiselejteztet ojtvány. 2—3—4—5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.
Mindenféle vadoncz. 1000-e 5 85 ftrtól 19 ftrig.
Akác, 1—2 éves. 1000-e 3 50 ftrtól 12 ftrig. Végtelen nagy készlet.
Sővénykészítésre gleditsia (lepényfa, Krisztus koronája), 1—2 éves, 1000-e 4 ftrtól 14 ftrig.
Sővénykészítésre maclura aurentica 1000-e 5 85 forintig.
Kerti eszköz. Horoló szőlőtűtő vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtó-kés, jelfa, ojtókenes igen olesó áron és kitérő anyagból.
Viszonteladók kerestetnek s ezek 20—30 százalék engedményen tal 6 heti, esetlen 4—5 havi hitelt is kapnak. **Ár- és névjegyzék küld:**
3232 5—5 **Ungváry László Czeleldről.**

"Henneberg-selyem"

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendel-
tetik — fekete, fehér s színes. 45 krtól 14 ft
65 krig méterenként. Mindenkinék postabér- és
vámmentesen, házhoz szállítva! Mintak posta for-
dultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari
szállító) **Zürichben.** (1)

100—300 forintig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének
által biztosan és becsületesen, tőke és risico nélküli, ható-
ságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek el-
adásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok:
„Könnyű kereset” **Singer Gyula** hirdetési irodájába
Budapest, VI. Sziv-utca 56. 3253 5-6

Kitüntetés:

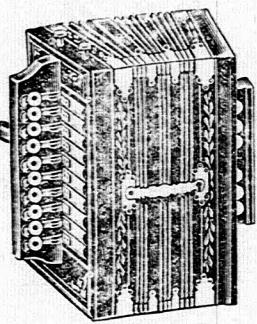
**Arany éremmel az 1900. évi párisi világkiállításon az
összes versenyzők között a hangszerek csoportjában.
Hadserg szállításért ezüst éremmel.**

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros,

a cs. és kir. hadserg és a magyar kir. honvédség egyedüli szállítója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval.		Ösi magyar tárogató szabadalmazva.
Gordonkák vonóval.		Czimbalmok.
Nagybőgők vonóval.		Elpusztíthatlan, kitűnő
Fuvolák.		erős hangú
Szárnykürtök.		harmonikák.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok a legutányosabb áron.

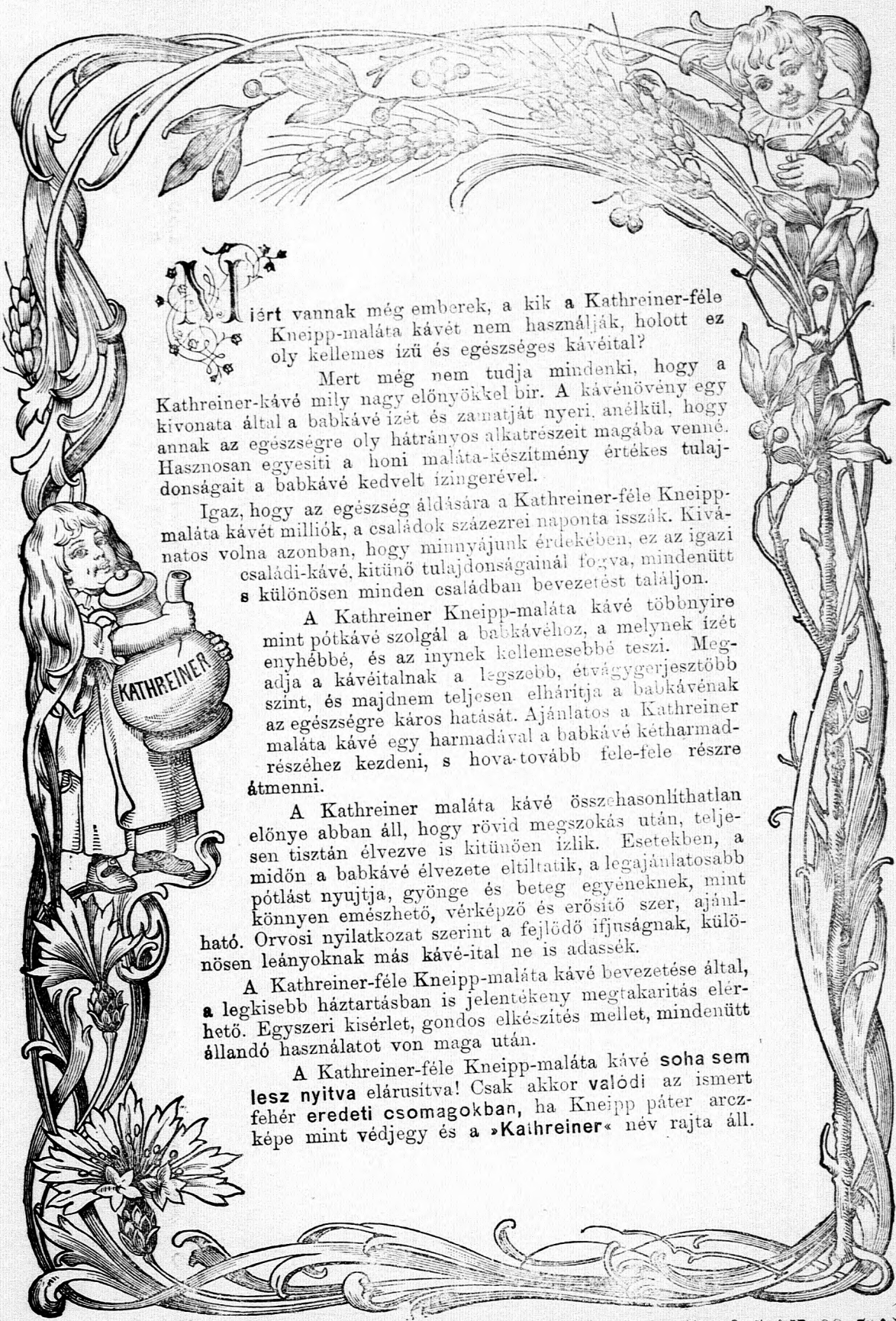
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

HARMONIKA-ÁRJEGYZÉK KÜLÖN KÉRENDŐ.

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütőhangszer-gyára.

3226 6-15

Ért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávét nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénövény egy kivonata által a bakkávé ízét és zamátját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkotórészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi malátá-készítmény értékes tulajdonságait a bakkávé kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávét milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kivánatos volna azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt s különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-malátát kávé többnyire mint pótkávé szolgál a bakkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inynek kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a bakkávének az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner malátát kávé egy harmadával a bakkávé kétharmad-részéhez kezezni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner malátát kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a bakkávé élvezete tiltatott, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, gyöngye és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánlónosan leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellett, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-malátát kávé soha sem lesz nyitva elárúsítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arczképe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.

Kézpénzben fizetendő.

1 jutalom	6000000	Korona
1 nyer. á	4000000	
1	2000000	
1	1000000	
1	500000	
1	250000	
1	100000	
1	50000	
1	25000	
1	10000	
1	5000	
1	2500	
1	1000	
1	500	
1	250	
1	100	
1	50	
1	25	
1	10	
1	5	
1	2	
1	1	
1	0,50	
1	0,25	
1	0,10	
1	0,05	
1	0,02	
1	0,01	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,00005	
1	0,00002	
1	0,00001	
1	0,000005	
1	0,000002	
1	0,000001	
1	0,0000005	
1	0,0000002	
1	0,0000001	
1	0,00000005	
1	0,00000002	
1	0,00000001	
1	0,000000005	
1	0,000000002	
1	0,000000001	
1	0,0000000005	
1	0,0000000002	
1	0,0000000001	
1	0,00000000005	
1	0,00000000002	
1	0,00000000001	
1	0,000000000005	
1	0,000000000002	
1	0,000000000001	
1	0,0000000000005	
1	0,0000000000002	
1	0,0000000000001	
1	0,00000000000005	
1	0,00000000000002	
1	0,00000000000001	
1	0,000000000000005	
1	0,000000000000002	
1	0,000000000000001	
1	0,0000000000000005	
1	0,0000000000000002	
1	0,0000000000000001	
1	0,00000000000000005	
1	0,00000000000000002	
1	0,00000000000000001	
1	0,000000000000000005	
1	0,000000000000000002	
1	0,000000000000000001	
1	0,0000000000000000005	
1	0,0000000000000000002	
1	0,0000000000000000001	
1	0,00000000000000000005	
1	0,00000000000000000002	
1	0,00000000000000000001	
1	0,000000000000000000005	
1	0,000000000000000000002	
1	0,000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000000000000000001	
1	0,00000000000000000000000000000000000005	
1	0,00000000000000000000000000000000000002	
1	0,00000000000000000000000000000000000001	
1	0,000000000000000000000000000000000000005	
1	0,000000000000000000000000000000000000002	
1	0,000000000000000000000000000000000000001	
1	0,0000000000000000000000000000000000000005	
1	0,0000000000000000000000000000000000000002	
1	0,0000000000000000000000000000000000000001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	
1	0,0005	
1	0,0002	
1	0,0001	
1	0,005	
1	0,002	
1	0,001	